

COLUMN HUGO VAN DER POEL

Sportieve gesteldheid

In de schimmige krochten van de sociale wetenschap, waar onleesbare Franse en Duitse filosofen en sociologen worden gelezen, waart het begrip 'dispositie' rond. Een van de redenen waarom de teksten van deze lieden zo moeilijk leesbaar zijn, is het gebruik van dit soort begrippen. Ze zijn nieuw, of oud maar op een nieuwe manier gebruikt. Ze hebben geen heldere afbakening en maken zelden deel uit van een logisch 'als-dan'-schema. De gangbare wetenschap kan hier dus niet veel mee.

Maar wat nu als er iets nieuws ontstaat of opkomt dat er tot nu toe helemaal niet was, en dus ook niet kon worden afgebakend en ondergebracht in een 'als-dan'-schema? Wat als we niet het heden willen voorspellen, maar vooruit willen kijken? Denk bijvoorbeeld aan internet en de invloed en betekenis van internet voor onze samenleving. Hoe zou je dit hebben afgebakend in 1990? Zeker niet op dezelfde manier als in 2000, 2010 of 2020. En hoe plaats je dat fenomeen in een 'als-dan'-redenering? Tegelijkertijd 'weet' iedereen dat de invloed en betekenis van internet enorm is en dat vrijwel niets op aarde niet door internet wordt beroerd. En ook dat die invloed nog veel groter gaat worden en gaat leiden tot ontwikkelingen en fenomenen waar we nu nog geen of amper een voorstelling van hebben. Om, vooruitkijkend, iets te kunnen zeggen over zo'n opkomend fenomeen, waarvan je (nog) niet weet waar het vandaan komt en niet kunt weten waartoe het zich zal ontwikkelen, kun je niet veel meer doen dan voorlopige begrippen hanteren. Aftastende of verkennende begrippen, die eerder ergens op attenderen dan dat ze iets scherp afbakenen. Zo'n begrip is dispositie, dat ik voor deze gelegenheid wil vertalen in

'gesteldheid'. Vooruitkijkend is mijn vraag: Is er in onze samenleving sprake van een groeiende sportieve gesteldheid?

Gesteldheid zoals hier bedoeld speelt op maatschappelijk niveau. Het wijst op een op elkaar afgestemd raken en steeds meer onderling versterken van aspecten van ons samenleven, zoals praktijken, diensten, technische ontwikkelingen, producten, vertogen, media-aandacht, reclame-uitingen, kennisontwikkeling en subjectieve ervaring en waardering rondom een bepaald thema. Het is iets dat opkomt en gaandeweg zichtbaarder wordt, in een proces waarbij verbindingen ontstaan en herkend worden tussen deze oorspronkelijk geheel gescheiden aspecten van het maatschappelijk leven. Zo'n proces lijkt zich bij sport inderdaad voor te doen: er is niet alleen sport op een sportveld, maar ook in de media, de reclame, de kleding, op internet, in de App Store, op straat, in het (politieke) spraakgebruik, voeding, ... ja, waar niet? Overigens een ontwikkeling waarover Crum begin jaren negentig al las, en die hij muntte als de 'versporting van de samenleving', en weer anderen aanduiden als 'sportificatie'.

De beleidsmatige implicatie van de groeiende sportieve gesteldheid van de samenleving is tweeledig. Enerzijds relateert deze opkomende gesteldheid de rol van de overheid. Er blijken veel spelers te zijn en veel ontwikkelingen die bijdragen aan deze groeiende gesteldheid, waarvan de overheid er een is. Anderzijds blijkt het ontstaan van verbindingen tussen allerlei spelers en ontwikkelingen cruciaal voor de groei van de sportieve gesteldheid. De inzet van buurtsportcoaches om dit soort verbindingen tot stand te brengen is dan ook een schot in de roos.

Er is een groeiende sportieve gesteldheid van de samenleving

Hugo van der Poel is directeur van het Mulier Instituut